

Hà Nội, ngày 12 tháng 9 năm 2011

THƯ ĐỀ NGHỊ

(V/v: Mạng lưới Sông Ngòi Việt Nam kiến nghị nghiên cứu và đánh giá lại tác động môi trường của 2 dự án thủy điện Đồng Nai 6 và 6A trước khi phê duyệt cho phép xây dựng)

Kính gửi:

- Văn phòng Quốc hội
- Văn phòng Chính phủ
- Hội đồng dân tộc Quốc hội
- Ủy ban Khoa học, Công nghệ và Môi trường Quốc hội
- Ủy ban các vấn đề xã hội Quốc hội
- Bộ Tài nguyên và Môi trường (MONRE)
- Cục thẩm định và đánh giá tác động môi trường (MONRE)
- Bộ Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn
- Bộ Công thương
- Tổng cục Môi trường
- Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật Việt Nam (VUSTA)

Chúng tôi, nhóm các nhà khoa học thành viên Mạng lưới Sông Ngòi Việt Nam (VRN) được điều phối bởi Trung tâm Bảo tồn và Phát triển Tài Nguyên Nước (WARECOD), trực thuộc Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật Việt Nam mong muốn trình bày với Quốc hội, Chính phủ và các quý cơ quan những lo ngại về tác động môi trường tự nhiên và kinh tế xã hội của đề án xây dựng thủy điện Đồng Nai 6 và Đồng Nai 6 A trên vùng thượng nguồn dòng sông Đồng Nai. Những quan điểm được trình bày trong thư và những tài liệu đính kèm sau đây là kết quả của quá trình nghiên cứu, đánh giá trên thực tiễn, hội thảo khoa học và quá trình tham vấn với các bên liên quan do các nhà khoa học và thành viên VRN thực hiện.

1. Các vấn đề về quản lý môi trường và tài nguyên nước lưu vực sông Đồng Nai:

Lưu vực sông Đồng Nai là một khu vực phát triển kinh tế năng động có tầm quan trọng chiến lược trong phát triển kinh tế-xã hội của quốc gia. Tuy nhiên nguồn tài nguyên nước và rừng đầu nguồn lưu vực sông Đồng Nai đang đứng trước những thách thức và rủi ro nghiêm trọng do tác động của việc phát triển hệ thống bậc thang thủy điện trên sông Đồng Nai. Sự phát triển ồ ạt các công trình thủy điện trên lưu vực sông Đồng Nai trong những năm qua đã và đang đặt tài nguyên nước nói riêng và đa dạng sinh học của các vùng đầu nguồn sông Đồng Nai trong tình trạng báo động. Mức độ suy thoái môi trường, sự khai thác cạn kiệt tài nguyên thiên nhiên và suy thoái hệ sinh thái ngày càng tăng và khó hồi phục. Đặc biệt, những tác động cộng hưởng (tích lũy) của các bậc thang thủy điện trên sông Đồng Nai là vô cùng nghiêm trọng, **nhưng hiện**

nay chúng ta chưa có những nghiên cứu tổng hợp cũng như đánh giá môi trường chiến lược của cả hệ thống bậc thang thủy điện trên lưu vực để xem xét về những tác động này.

Việc xây dựng đập thủy điện thường đi kèm với việc mất đi một diện tích rất lớn rừng và đất nông nghiệp. Việc vận hành các đập thủy điện đã làm thay đổi dòng chảy, nhiệt độ nước qua hệ thống máy phát sẽ gây ảnh hưởng đến đời sống trong tự nhiên cho một số loài và làm suy giảm đa dạng sinh học (ĐDSH).

Tình trạng thiếu nước trên lưu vực sông Đồng Nai trong những năm gần đây đã trở nên nghiêm trọng do tác động của biến đổi khí hậu và quản lý lưu vực chưa bền vững. Thêm vào đó, việc tích nước của các dự án thủy điện đầu nguồn đã làm mất chức năng của dòng sông, khiến tình trạng xâm nhập mặn phía hạ lưu càng trở nên trầm trọng, đe dọa đến an ninh lương thực, an sinh xã hội trên lưu vực sông Đồng Nai và các tỉnh Miền Đông Nam Bộ.

2. Các vấn đề liên quan tới 2 dự án thủy điện Đồng Nai 6 và 6A

- ✓ Theo kết quả phân tích của các nhà khoa học trong VRN, báo cáo Đánh giá tác động môi trường (ĐTM) của thủy điện Đồng Nai 6 và 6A **chưa xem hết các rủi ro và sai lầm tiềm ẩn và do vậy chưa đầy đủ và chưa thuyết phục.**
- ✓ Báo cáo đánh giá tác động môi trường của 2 công trình thủy điện 6 và 6A đã trình lên các cơ quan có thẩm quyền **còn quá sơ sài, bỏ qua nhiều vấn đề môi trường quan trọng liên quan tới ĐDSH và tài nguyên sinh vật của VQG Cát Tiên** cũng như các tác động của dự án đối với nguồn sinh kế, sức khỏe và văn hóa truyền thống của cộng đồng người dân tộc tại chỗ đã và đang sinh sống từ hàng trăm năm qua trong các khu rừng vùng đệm VQG Cát Tiên, hay vùng lân cận ven sông Đồng Nai và hạ lưu của công trình (*xem chi tiết trong báo cáo và các tài liệu phân tích gửi kèm*).
- ✓ Vì những lý do nêu trên, chúng tôi đề nghị các cơ quan có chức năng xem xét và nên **dừng việc cấp phép cho hai dự án thủy điện Đồng Nai 6 và Đồng Nai 6A lại**. Rất cần thiết phải tiến hành đánh giá lại một cách toàn diện và bổ sung thêm các khía cạnh sau:
 - *Mức độ và quy mô ảnh hưởng của 2 dự án ở mức độ lưu vực sông, tác động tổng hợp của các nhà máy thủy điện cả vùng đầu nguồn và hạ nguồn*
 - *Tính pháp lý của 2 dự án Thủy điện ĐN 6 và ĐN 6A*
 - *Ảnh hưởng đối với Đa dạng sinh học của Vườn quốc gia Cát Tiên, Cần quan tâm đến các loài quý hiếm, các hệ sinh thái đặc trưng cũng như các khu đất ngập nước nguyên*

sinh vùng ven sông và trong khu vực lòng hồ dự kiến cũng như các ảnh hưởng đến Vườn quốc gia nói chung, nhất là ảnh hưởng đến khu đất ngập nước / khu RAMSAR Bàu Sấu

- Tác động tới canh tác nông nghiệp ở những cánh đồng lúa quan trọng nằm ngay vùng sản xuất nông nghiệp dưới đập (trong trường hợp của các huyện Cát Tiên, huyện Bù Đăng, Tân Phú, và Vĩnh Cửu...)
- Ảnh hưởng về môi trường xã hội đối với cộng đồng dân cư, nhất là người bản địa (Châu Ma, S'Tiêng, M'Nông), về kinh tế, văn hóa và sức khỏe của cộng đồng.

3. Kiến nghị

Các nhà khoa học trong Mạng lưới Sông Ngòi Việt Nam kiến nghị với Quốc Hội, Chính Phủ và các cơ quan có thẩm quyền nên:

- ✓ Yêu cầu chủ đầu tư cần tiến hành đánh giá lại toàn diện những tác động môi trường, xã hội của 2 dự án thủy điện Đồng Nai 6 và 6A. Đồng thời xây dựng và hoàn thiện chương trình quản lý môi trường với các giải pháp giảm thiểu hợp lý, khả thi, cụ thể và cần công khai cho công chúng, các bên liên quan và cộng đồng được biết.
- ✓ Dừng lại các hoạt động cấp phép đầu tư xây dựng cho 2 dự án này và chỉ xem xét đến việc cho phép tiếp tục triển khai hay không 2 dự án thủy điện Đồng Nai 6 và 6A sau khi có kết quả thực hiện các yêu cầu nêu trên.
- ✓ Thành lập 1 hội đồng tư vấn quốc gia để thực hiện sự giám sát và đánh giá tính khả thi của 2 dự án thủy điện Đồng Nai 6 và 6A với sự tham gia của các nhà khoa học có kinh nghiệm thực tiễn về khu vực này.

Chúng tôi rất vui lòng được liên hệ theo địa chỉ: Văn phòng Mạng lưới Sông Ngòi Việt Nam. Điện thoại: 04 37730828. Fax: 04 37739491. Email: rivervietnam@gmail.com và gửi kèm các tài liệu liên quan.

Xin trân trọng cảm ơn!

Nơi nhận:

- Nt
- Lưu VP

T/m Mạng lưới sông ngòi Việt Nam

TP Bảo tồn và Phát triển Tài nguyên Nước

PHÓ GIÁM ĐỐC

Nguyễn Thị Khanh